Edutorij u novoj fazi razvoja

Aco Dmitrović | 8 svibnja, 2026

Recenzija digitalnih obrazovnih sadržaja kao temelj kvalitete u visokom obrazovanju

Sažetak: Digitalna transformacija visokog obrazovanja zahtijeva dostupne, kvalitetne i pouzdane digitalne obrazovne sadržaje. Edutorij kao repozitorij namijenjen akademskoj i široj obrazovnoj zajednici omogućuje njihovu objavu, pohranu i dijeljenje. U ovome članku prikazana je nova funkcionalnost Edutorija, uvođenje recenzije digitalnih obrazovnih materijala te objašnjava njezin značaj za unaprjeđenje kvalitete učenja i poučavanja. Metodološki pristup temelji se na analizi funkcionalnosti sustava i mogućnosti njegove primjene u visokom obrazovanju. Uvođenje recenzije pridonosi većem povjerenju u sadržaje, boljoj organizaciji znanja te jačanju suradnje unutar akademske zajednice. Zaključno, Edutorij se razvija u sveobuhvatan sustav koji ne samo da omogućuje pristup obrazovnim materijalima već i osigurava njihovu kvalitetu kroz strukturirani proces vrednovanja.

Uvod

U vremenu kada digitalni sadržaji, alati i okruženja sve snažnije oblikuju visoko obrazovanje, važno je osigurati da kvalitetni digitalni obrazovni sadržaji budu lako dostupni i spremni za dijeljenje unutar akademske zajednice. Upravo u tome važnu ulogu ima Edutorij, repozitorij digitalnih obrazovnih sadržaja koji omogućuje objavu, pristup, pohranu i razmjenu digitalnih obrazovnih materijala.

Za nastavnike to znači jednostavniji način objave i dijeljenja vlastitih sadržaja, a za studente i širu akademsku zajednicu lakši pristup korisnim i relevantnim materijalima. Na taj način objavljeni sadržaji ne ostaju zatvoreni unutar jednog kolegija ili ustanove nego postaju dio šireg digitalnog obrazovnog prostora.

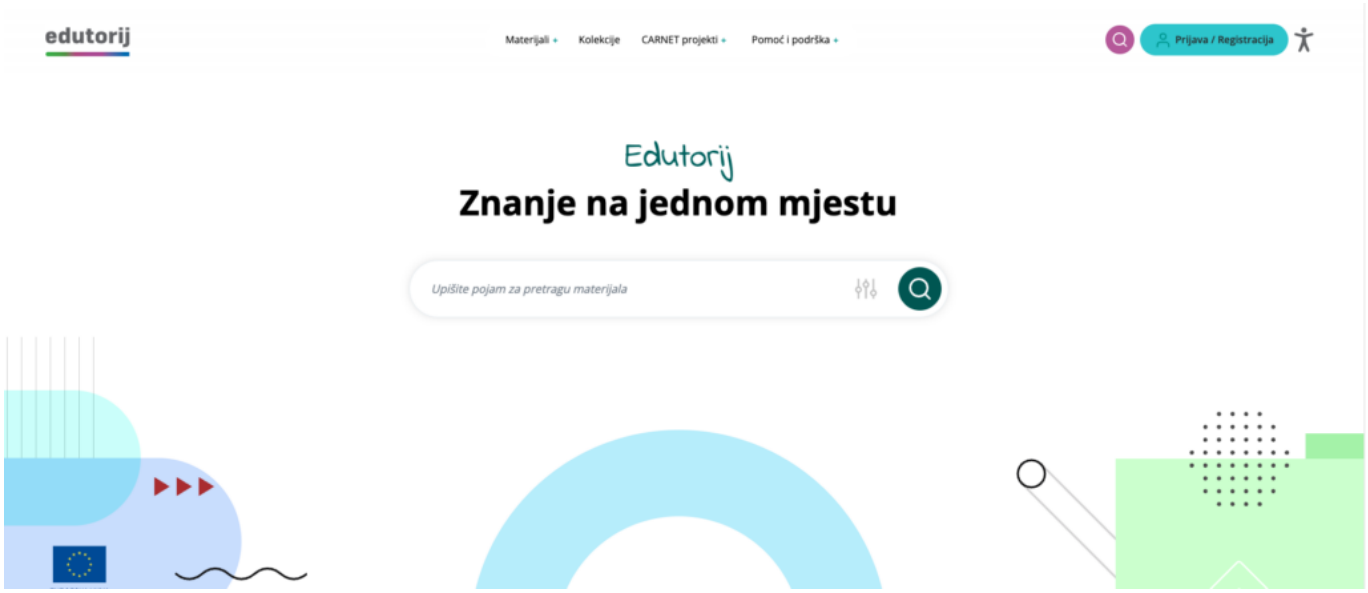

Slika 1. Snimka zaslona početne stranice Edutorij

Nastavnici već danas mogu objavljivati sadržaje u kategoriji Visoka učilišta

Nastavnici već sada u Edutoriju mogu objavljivati digitalne obrazovne sadržaje u kategoriji Visoka učilišta i smjestiti ih u odgovarajuću podkategoriju prema kategorizaciji znanstvenih područja, polja i grana. Time se osigurava da materijali budu bolje organizirani i lakše pretraživi što je osobito važno u

visokom obrazovanju gdje dostupnost informacija ima ključnu ulogu.

Pri objavi materijala, autori biraju pod kojim uvjetima objavljuju svoje djelo. CARNET potiče autore da objavljuju svoja djela kao otvorene obrazovne sadržaje pod Creative Commons licencama kojima se na jednostavan način jasno i nedvosmisleno regulira upotreba djela u digitalnom okruženju. Autor sam bira jednu od ponuđenih licenci te na taj način određuje uvjete korištenja svog djela.

Takav pristup pridonosi otvorenijem i povezanijem sustavu obrazovanja. Kada su sadržaji jasno opisani, pravilno kategorizirani i dostupni na jednom mjestu njihova je vrijednost višestruka: pomažu nastavnicima u pripremi i izvođenju nastave, studentima u učenju, a ustanovama u razvoju kvalitetnijeg digitalnog obrazovnog okruženja.

Što donosi projekt e-Sveučilišta

Edutorij je nastao u sklopu projekta "e-Škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola (pilot projekt)" čiji je nositelj Hrvatska akademska i istraživačka mreža - CARNET. Kao nacionalni repozitorij digitalnih obrazovnih sadržaja, Edutorij je značajno pridonio jačanju kapaciteta osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovnog sustava s ciljem osposobljavanja učenika za tržište rada, daljnje školovanje i cjeloživotno učenje.

Najvažnija nadogradnja Edutorija u sklopu projekta e-Sveučilišta, čiji je cilj digitalna preobrazba visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, je uvođenje recenzije digitalnih obrazovnih sadržaja. Ova novost donosi dodanu vrijednost cijelom sustavu jer uz objavu i dijeljenje sadržaja uvodi i postupak njihove provjere što je važan korak prema sustavnijem razvoju digitalnih obrazovnih materijala u akademskom okruženju.

Edutorij više neće biti samo mjesto na kojem se obrazovni materijali pohranjuju i objavljuju nego i prostor u kojem će se moći potvrđivati njihova kvaliteta. Time se dodatno jača povjerenje u objavljene sadržaje i stvara kvalitetnija baza materijala prilagođenih potrebama akademske zajednice.

Opcija recenzije moći će se uskoro koristiti, a bit će namijenjena autorima koji žele da njihovi digitalni obrazovni sadržaji prođu postupak vrednovanja. Autori će pri objavi trebati odabrati sveučilišni materijal kao novu vrstu materijala i unijeti metapodatke prilagođene akademskoj zajednici.

Od znanstvene utemeljenosti do tehničke kvalitete

Kvaliteta digitalnog obrazovnog sadržaja ne određuje se samo njegovom stručnošću i znanstvenom utemeljenošću. Jednako su važni i način na koji je sadržaj pedagoški oblikovan te usklađenost s tehničkim standardima. Upravo kombinacija tih elemenata osigurava kvalitetu jednog digitalnog obrazovnog materijala.

Budući da digitalni obrazovni sadržaji objedinjuju više važnih dimenzija, od znanstvene i stručne utemeljenosti do pedagoške vrijednosti i tehničke kvalitete, važno je omogućiti i različite vrste recenzije. Upravo zato Edutorij podržava više recenzijskih pristupa, uključujući znanstvenu, stručnu, pedagošku i tehničku recenziju.

Recenzija na zahtjev autora ili kroz ustanove

Recenzija će se moći provoditi na dva načina: na zahtjev pojedinog autora ili u okviru izdavačke djelatnosti fakulteta i drugih visokoškolskih ustanova. To znači da će postupak biti dostupan i pojedincima koji žele dodatno vrednovati vlastite materijale, ali i ustanovama koje žele organizirano razvijati i objavljivati recenzirane digitalne obrazovne sadržaje.

Autori koji žele samostalno objaviti svoj materijal, zahtjev za recenziju podnosit će izravno u Edutoriju, a sustav će im automatski dodijeliti odgovarajuće recenzente ovisno o znanstvenom području i polju kojemu materijal pripada te ovisno o vrsti recenzije koja se traži.

S druge strane, autori koji svoje djelo žele objaviti u okviru izdavačke djelatnosti svoje ustanove, moći će to učiniti kroz recenzijski postupak koji provodi sama ustanova. Da bi to bilo moguće ustanove se najprije trebaju javiti CARNET-u putem adrese helpdesk@carnet.hr ili putem mrežnog

obrasca dostupnog na Edutoriju. Nakon dodjele potrebnih ovlasti, ustanove će moći samostalno provoditi recenzije na svojoj razini.

Kako bi se proces recenzije mogao kvalitetno i kontinuirano provoditi, potrebno je u sustavu osigurati dovoljan broj recenzenata različitih profila. Zato je važno potaknuti autore i korisnike Edutorija da u okviru svojega korisničkog profila ispune obrazac **„Postani recenzent”** i tako iskažu interes za sudjelovanje u recenzentskom postupku. Na taj se način postupno gradi baza recenzenata koja može odgovoriti na potrebe različitih vrsta digitalnih obrazovnih sadržaja.

Pritom je osobito važno okupiti recenzente iz različitih znanstvenih područja i polja, ali i one koji mogu doprinositi pedagoškoj i tehničkoj procjeni sadržaja. Budući da kvaliteta digitalnih obrazovnih materijala ovisi o više međusobno povezanih elemenata u recenzijski je postupak potrebno uključiti različite profile stručnjaka.

Svi zainteresirani putem obrasca „Postani recenzent” unose svoje podatke, područja stručnosti i vrste recenzije koje mogu prihvatiti, a kada se u Edutoriju pojavi djelo koje odgovara njihovu profilu, samo ti recenzenti će ga moći vidjeti. Time se olakšava povezivanje recenzenata s odgovarajućim sadržajima te stvaraju preduvjeti za učinkovit, pregledan i održiv sustav recenzije.

Doprinos Edutorija otvorenijem i kvalitetnijem digitalnom obrazovanju

Ova nadogradnja posebno je važna u kontekstu projekta e-Sveučilišta koji je usmjeren na jačanje digitalne zrelosti visokog obrazovanja. U takvom okruženju nije dovoljno samo koristiti digitalne alate već je jednako važno razvijati kvalitetne, dostupne i stručno utemeljene obrazovne sadržaje.

Edutorij se zato potvrđuje kao važan dio suvremenog **akademskog ekosustava**: kao mjesto na kojem se digitalni obrazovni sadržaji mogu objaviti, dijeliti, pohranjivati i razmjenjivati, ali i dodatno vrednovati kroz recenzijski postupak. Time se otvara prostor za kvalitetnije poučavanje, dostupnije učenje i snažnije povezivanje nastavnika, studenata i ustanova.

Uvođenje recenzije u Edutorij predstavlja važan iskorak za hrvatski sustav visokog obrazovanja. Objavljivanje i dijeljenje digitalnih obrazovnih sadržaja time dobiva novu dimenziju: sadržaji ne samo da postaju dostupni široj zajednici nego mogu biti i vrednovani na učinkovit način.

Takav razvoj pridonosi stvaranju otvorenijeg, pouzdanijeg i kvalitetnijeg digitalnog obrazovnog prostora. Za nastavnike to znači veću vidljivost i vrijednost njihova rada, za studente kvalitetnije izvore za učenje, a za ustanove dodatni alat za razvoj i promicanje akademske izvrsnosti u digitalnom okruženju.